

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ергономіка

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми

Для освітніх програм різних спеціальностей

Рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський)

Мова навчання

Українська

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

4

Статус дисципліни

Вибіркова

Факультет (до якого відноситься кафедра)

Гуманітарно-педагогічний

Кафедра (за якою закріплена дисципліна)

Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма здобуття освіти	Загальний обсяг		Кількість годин					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Форма семестрового контролю
	Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття						
			Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття		
Д	4	120	50	16	-	34	-	70	Залік +
З	4	120	12	6		6		108	+

Робоча програма складена

Підпис

канд.тех.наук
Ступінь, вчене, звання

Олена МІЩЕНКО
Ім'я, прізвище викладача

Схвалена на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Протокол від 28.08.2025 р. № 1

Завідувач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Підпис

Олена САМБОРСЬКА
Ім'я, прізвище

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Ергономіка» присвячена питанням оптимізації матеріальних умов шкільної праці, робочих місць учня й учителя. Розглядаються питання впливу навчального середовища на людину; способи організації навчання, які дозволяють досягати максимальних результатів без перевтоми, гарантуючи безпеку здоров'я та стимулюючи всебічне розкриття здібностей.

Мета дисципліни. Вивчення проблеми оптимізації матеріальних умов шкільної праці; робочих місць учня й учителя, оптимізацію дидактичних засобів, проблеми техніки безпеки й гігієни праці, умови відпочинку, а також естетику школи і її оточення. Мета цієї науки полягає у вивчення властивостей та можливостей людини у процесі трудової діяльності у певному трудовому середовищі для створення таких умов, методів і форм праці, які сприяли б продуктивній, прогнозованій, безпечній для здоров'я людини праці та забезпечували всебічний розвиток особистості.

Предмет дисципліни. Системний взаємозв'язок учителя та учнів з технічними засобами, об'єктом діяльності та середовищем у навчальному середовищі.

Завдання дисципліни. Ознайомити студентів з основними законами, положеннями, завданнями, принципами, методами ергономічної науки, розкрити значення педагогічної ергономіки для успішної, комфортної, доступної організації трудового та професійного навчання учнів, сформулювати основні знання та вміння ергономічного характеру, що необхідні вчителю трудового навчання для своєї професійної діяльності.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: використовувати отримані знання в практичній діяльності; вміло застосовувати понятійний апарат у практичній діяльності; виконувати аналіз об'єктів проектування за ергономічними показниками; визначати відповідність оснащення навчально-виробничих майстерень ергономічним вимогам і санітарно-гігієнічним нормам; характеризувати ергономічні вимоги і санітарно-гігієнічні норми для навчально-виробничих майстерень; виконувати ергономічний аналіз: діяльності та умов праці вчителя і учня, планування та розміщення обладнання, організації робочих місць вчителя та учнів, організації продуктивної праці учнів; підбирати оснащення навчально-виробничих майстерень відповідно до віку учнів та видів робіт, що виконуються.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
Тема 1. Педагогічна ергономіка як галузь педагогіки	8	16	30	6	6	108
Тема 2. Ергономічний підхід в організуванні навчального процесу	8	18	40			
Разом за семестр	16	34	70	6	6	108

4 Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні основи педагогічної ергономіки. Ергономіка та її місце в системі наук. Сутність ергономіки. Становлення ергономіки як науки. Сутність педагогічної ергономіки. Розвиток ергономічних досліджень у педагогіці. Методи досліджень у педагогічній ергономіці. Міждисциплінарні зв'язки педагогічної ергономіки. Літ.: [1, с.42-52]; [2, с.4-14]; [4, с.48-50]	2
2	Інформаційний вплив на учня у процесі навчання. Зовнішня інформаційна структура організму учня. Внутрішня інформаційна структура організму учня. Апаратні можливості організму школяра. Сутність педагогічної інформації. Загальна характеристика сенсорних систем. Ергономічні вимоги до інформаційних можливостей аналізаторів учнів. Літ.: [1, с.52-63]; [2, с.42-55]; [3, с.24-28]; [4, с.68-70]	2
3	Нейрофізіологічні механізми навчальної діяльності та ергономічне організування функціонального простору в школі. Навчальне середовище як ергономічний фактор. Ергономічне забезпечення інформаційно-предметного середовища навчального кабінету початкової школи. Санітарні вимоги до організування навчального середовища у початковій школі. Літ.: [1, с.55-60]; [2, с.68-72]; [3, с.32-94]; [4, с.75-79]	2
4	Ергономічні особливості розумової діяльності учнів. Функціональний стан і функціональний комфорт. Динаміка працездатності школярів. Профілактика втоми у навчальному процесі. Проблема монотонності у навчально-виховному процесі. Раціоналізація режимів праці та відпочинку учнів. Літ.: [1, с.63-65]; [2, с.55-56]; [4, с.70-72]	2
5	Засоби забезпечення сприятливих ергономіко-педагогічних умов праці учнів. Кольорове оформлення шкільних інтер'єрів. Дидактичні засоби створення комфортного навчального серед. Ергономічні основи організування робочого місця школяра. Літ.: [1, с.65-80]; [2, с.58-63]	2

6	Ергономічний аспект організування роботи учнів за комп'ютером. Організаційно-педагогічні рекомендації з використання комп'ютера. Ергономіко-гігієнічні вимоги до організування робочих місць учнів. Ергономіко-гігієнічні вимоги до роботи з основним обладнанням комп'ютера. Світлотехнічна специфіка роботи за комп'ютером. Вимоги до режиму праці дітей за комп'ютером Ергономічний аспект комп'ютерної гри для дітей. Літ.: [1, с.65-80]; [2, с.58-63]	2
7	Забезпечення сприятливих ергономікопедагогічних умов праці. Кольорове оформлення шкільних інтер'єрів. Ергономічна сутність умов праці. Класифікація умов праці школярів. Санітарногігієнічні умови праці. Методичні умови праці. Психофізіологічні умови праці. Естетичне наповнення праці. Кольорове оформлення навчальних приміщень. Кольорове оформлення навчального обладнання. Кольорове оформлення інших приміщень школи. Літ.: [3, с.60-80]; [6, с.48-53]	2
8	Дидактичні та технологічні засоби створення комфортного освітнього середовища. Психологічні та фізіологічні основи використання засобів наочності у навчальному процесі. Класифікації засобів навчання. Ергономічні вимоги до засобів навчання. Літ.: [4, с. 25-60]; [5, с. 23-96]	2
Всього		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні основи педагогічної ергономіки. Ергономіка та її місце в системі наук. Сутність ергономіки. Становлення ергономіки як науки. Сутність педагогічної ергономіки. Розвиток ергономічних досліджень у педагогіці. Методи досліджень у педагогічній ергономіці. Міждисциплінарні зв'язки педагогічної ергономіки. Літ.: [1, с. 42-52]; [2, с.4-14]; [4 с.48-50]	2
2	Нейрофізіологічні механізми навчальної діяльності та ергономічне організування функціонального простору в школі. Навчальне середовище як ергономічний фактор. Ергономічне забезпечення інформаційно-предметного середовища навчального кабінету початкової школи. Санітарні вимоги до організування навчального середовища у початковій школі. Літ.: [1, с.55-60]; [2, с.68-72]; [3, с.32-94]; [4, с.75-79]	2
3	Ергономічний аспект організування роботи учнів за комп'ютером. Організаційно-педагогічні рекомендації з використання комп'ютера. Ергономіко-гігієнічні вимоги до організування робочих місць учнів. Ергономіко-гігієнічні вимоги до роботи з основним обладнанням комп'ютера. Світлотехнічна специфіка роботи за комп'ютером. Вимоги до режиму праці дітей за комп'ютером Ергономічний аспект комп'ютерної гри для дітей. Літ.: [1, с.65-80]; [2, с.58-63]	2
Всього		6

4.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Ергономіка та її місце в системі наук. теоретико-методологічні основи педагогічної ергономіки. Літ.: [1], с. 12-25	4
2	Теоретико-методологічні основи педагогічної ергономіки. Літ.: [3], с. 15-28	4
3	Види інформаційного впливу у процесі навчання. Літ.: [2], с. 22-26	4
4	Загальні закономірності управління діяльністю учня у процесі навчання. Літ.: [4], с. 2-5	4
5	Ергономічна організація функціонального простору в школі. Літ.: [3], с. 17-28	4
6	Забезпечення сприятливих ергономіко-педагогічних умов праці. кольорове оформлення шкільних інтер'єрів. Літ.: [6], с. 10-23	4
7	Дидактичні та технологічні засоби створення комфортного освітнього середовища. Літ.: [5], с. 7-9	4
8	<i>Ергономічний аспект організації роботи за комп'ютером.</i> Літ.: [4], с. 10-15	6
	Разом за семестр	34

Зміст практичних робіт для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичної роботи	Кількість годин
1	Поняття ергономіки. Місце ергономіки в системі наук. Літ.: [1], с. 12-25	2
2	Визначення ступеню перевтоми працівника за вказаними симптомами. Літ.: [5], с. 17-29	2
3	Організація робочих місць на підприємствах та шкільних виробничих майстернях. Літ.: [2], с. 22-26	2
	Разом за семестр	6

4.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуального завдання, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми навчання

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу Т1, підготовка до виконання практичної роботи №1. Вибір теми індивідуального завдання.	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу Т1, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №1. Виконання індивідуального завдання.	4
3	Опрацювання лекційного матеріалу Т2, підготовка до виконання практичної роботи №2. Виконання індивідуального завдання.	4
4	Опрацювання лекційного матеріалу Т2, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №2. Виконання індивідуального завдання.	4
5	Опрацювання лекційного матеріалу Т3, підготовка до виконання практичної роботи №3. Виконання індивідуального завдання.	4
6	Опрацювання лекційного матеріалу Т3, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №3. Виконання індивідуального завдання.	4
7	Опрацювання лекційного матеріалу Т4, підготовка до виконання практичної роботи №4. Виконання індивідуального завдання.	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу Т4, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №4. Виконання індивідуального завдання.	4
9	Опрацювання лекційного матеріалу Т5, підготовка до виконання практичної роботи №5. Виконання індивідуального завдання.	4
10	Опрацювання лекційного матеріалу Т5, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №5. Виконання індивідуального завдання.	4
11	Опрацювання лекційного матеріалу Т6, підготовка до виконання практичної роботи №6. Виконання індивідуального завдання.	4
12	Опрацювання лекційного матеріалу Т6, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №6. Виконання індивідуального завдання.	4
13	Опрацювання лекційного матеріалу Т7, підготовка до виконання практичної роботи №7. Виконання індивідуального завдання.	4
14	Опрацювання лекційного матеріалу Т7, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №7. Підготовка до тестового контролю. Виконання індивідуального завдання.	4
15	Опрацювання лекційного матеріалу Т8, підготовка до виконання практичної роботи №8. Підготовка до тестового контролю. Підготовка до представлення індивідуального завдання.	4
16	Опрацювання лекційного матеріалу Т8, підготовка до виконання та представлення практичної роботи №8. Підготовка до представлення індивідуального завдання. Підготовка до тестового контролю ТК-1.	5
17	Захист індивідуального завдання. Тестовий контроль.	5
	<i>Разом за семестр</i>	70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять питання з кожної теми та індивідуальне завдання. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовні теми індивідуального завдання для самостійної роботи студентів.

В семестрі передбачено виконання одного індивідуального завдання. Теми завдання представлені нижче.

Тему роботи студенти обирають на 1 тиждень вивчення дисципліни. Результати виконання роботи подаються студентом на останньому тижні навчального семестру.

Орієнтовні теми індивідуального завдання:

1. Ергономіка та її місце в системі наук.
2. Теоретико-методологічні основи педагогічної ергономіки
3. Види інформаційно-освітнього й виховного впливу на дитину.
4. Організація освітнього середовища з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей дітей.
5. Універсальний дизайн.
6. Доступність та пристосування приміщень закладу освіти
7. Забезпечення сприятливих ергономіко-педагогічних умов різних видів діяльності дітей.
8. Оформлення інтер'єрів спеціальних закладів освіти.
9. Візуалізація освітнього процесу.
10. Санітарні правила та норми організації освітнього середовища.
11. Дидактичні та технологічні засоби створення комфортного освітньо-корекційного середовища.
12. Обладнання загального корекційного призначення.
13. Обладнання для забезпечення корекції ігрової діяльності дитини з різними порушеннями психофізичного розвитку

Вимоги до формального індивідуального завдання:

1. Обсяг – 5-8 сторінок основного тексту (без рисунків).
2. Робота повинна сприйматися як цілісний твір, ідея якого зрозуміла й чітка.
3. Кожен абзац роботи розкриває одну думку.
4. Необхідно писати стисло і ясно. Робота не повинна містити нічого зайвого, має нести лише інформацію, необхідну для розкриття основної ідеї, власної позиції автора.
5. Робота має відрізнятися чіткою композиційною побудовою, бути логічною за структурою. В робота, як і в будь-якому творі, повинна простежуватися внутрішня логіка, що визначається, з одного боку, авторським підходом до обговорюваного питання, а з іншого - самим питанням. Необхідно уникати різких стрибків від однієї ідеї до іншої, думка має розкриватися послідовно.

6. Робота повинна засвідчити, що його автор знає й осмислено застосовує теоретичні поняття, терміни, узагальнення, ідеї.

7. Робота має містити переконливе аргументування порушеної проблеми.

8. Структура есе. Робота складається з таких частин – вступ, основна частина, висновок. Вступ – обґрунтування вибору теми.

Основна частина – теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання. Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій.

Висновок – узагальнення й аргументовані висновки до теми тощо. Підсумовує роботу або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині.

При написанні роботи важливо також враховувати наступні моменти:

Вступ і висновок повинні зосередити увагу на проблемі (у вступі вона ставиться, у висновку – резюмується думка автора).

Необхідними є виділення абзаців, червоних рядків, встановлення логічного зв'язку між

абзацами (так досягається цілісність роботи).

Стиль викладу: роботи властиві емоційність, експресивність, художність.

5 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів візуалізації); практичні заняття (з використанням обговорення, проблемного навчання). Необхідне матеріально-технічне забезпечення. Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись як наявним в аудиторіях кафедри комп'ютерним обладнанням, так і власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися для роботи в інформаційній системі «Модульне середовище для навчання», доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для підготовки до семінарських занять.

6. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- перевірка індивідуального завдання;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (представлення презентацій, участь у обговоренні ситуацій);

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

7 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо обговорення питань теми заняття).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах, які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи	Самостійна робота	Семестровий контроль
Практичні роботи №:								Тестовий контроль	Індивідуальне завдання	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	ТК №1	ІЗ	-
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5								12-20	24-40	За рейтингом
24...40								12...20	24...40	60-100**

Примітка: ТК* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Практичні роботи №:	Контрольна робота	Тестовий контроль	Залік

1...3	Якість виконання	Захист роботи	Т 1	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)				
3-5	36-60	3-5	12-20	За рейтингом
9-15	39-65		12-20	60-100

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне (заповнення форми звітності або окремого розділу (розділів)). Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 20 балами, практичне завдання 20 балами, загальна максимальна сума балів становить 60. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	12	16	20
Теоретичне питання № 2	12	16	20
Практичне завдання	12	16	20
Всього балів	36		60

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 12-20 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання,

	впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за **чотирибальною** шкалою.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів:

Кількість правильних відповідей	1-13	14-16	17-18	19-20	21-22	23-25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	-	12	14	16	18	20

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

Оцінювання результатів виконання індивідуального завдання

Із здобувача вищої освіти (написання реферату та його представлення) оцінюється аналогічно з використанням наведених у таблиці вище критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 24 балів, максимальний – 40 балів).

Розподіл балів для складових індивідуального завдання

Якість виконання		Якість презентації роботи	
Відповідність темі індивідуального завдання, його структурі та якість оформлення текстової частини	Повнота розкриття теми	Доповідь (презентація, зміст та якість слайдів)	Відповідь на запитання (захист)
12...20	6...10	3...5	3...5
24...40			

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (залік)

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній вище таблиці.

Семестровий залік виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтинг шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		

FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Суть та завдання ергономіки.
2. Історія виникнення ергономічної науки.
3. Сфери реалізації ергономічних досліджень.
4. Ергономіка в Україні.
5. Методи ергономічних досліджень.
6. Сутність та завдання педагогічної ергономіки.
7. Внесок відомих педагогів у становленні педагогічної ергономіки.
8. Напрямки ергономічних досліджень у трудовому навчанні.
9. Ергономічний підхід до оснащення навчальних приміщень.
10. Санітарно-гігієнічні умови навчання у навчальних приміщеннях.
11. Ергономічний підхід до організації робочого місця учнів.
12. Значення режиму праці та відпочинку учнів.
13. Ергономічний аналіз об'єктів праці учнів.
14. Ергономічний підхід до вибору інструментів, обладнання, матеріалу для роботи учні.
15. Ергономічний аналіз етапів технологічного процесу.
16. Організація робочого місця вчителя.
17. Ергономіка як наука, об'єкт та предмет дослідження, її основні завдання.
18. Зв'язок ергономіки з іншими науками.
19. Головні напрямки ергономічних досліджень.
20. Історія виникнення ергономіки як науки.
21. Ергономічний підхід до оснащення виробничих приміщень.
22. Ергономічний підхід до оснащення навчальних приміщень.
23. Ергономічні вимоги до одягу.
24. Ергономіка сфер застосування комп'ютерних технологій.
25. Організація комп'ютеризованих робочих місць та планування приміщень.
26. Санітарно-гігієнічні умови навчання, праці та відпочинку.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній процес з дисципліни «Символіка» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Ергономіка». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7217>
2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Ергономіка». URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7217>
3. Методичні вказівки до практичних занять та контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання з дисципліни «Ергономіка». URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7217>

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Карапузова Н.Д., Зімниця Є.А., Помогайбо В.М. Основи педагогічної ергономіки: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2012. 192 с.
2. Денисов В.Г. Ергономіка. Київ : Техніка, 2016. 160 с.

3. Воловиченко А.І. Наукова організація праці учнів у міжшкільних комбінатах Київ : Рад. Школа, 2017. 160 с.
4. Апостолюк С.П., Джигирей В.С., Апостолюк А.В. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: навч. посіб. Київ : Знання, 2016. 215 с.
5. Гігієна праці: підручник / Ю.І. Кундієв та ін. Київ : ВСВ «Медицина», 2013. - 904с.
6. Моргунов Є.Б. Людські фактори в комп'ютерних системах. Київ : Рад. Школа, 2014. 272 с.

Додаткова

7. Дизайн і ергономіка. Номенклатура дизайнових та ергономічних показників якості продукції виробничо-технічного призначення / В. Свірко та ін. Чинний від 2002.05.01. – Офіц.вид. Київ : Держстандарт України, 2001. – 8 с.
8. Абракітов В. Е. Конспект лекцій з дисципліни «Ергономіка робочих місць». Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова , 2017. 78 с.
9. Бібліотека українських підручників - <http://pidruchniki.ws/>

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Електронний університет:

1. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
2. Електронна бібліотека університету . Режим доступу : <http://library.khmnu.edu.ua/>.
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>